

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Έγγραφο προβληματισμού για την εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης»

[COM(2017) 291 final]

(2018/C 081/17)

Εισηγητής: ο κ. **David CROUGHAN**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 5.7.2017
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	5.10.2017
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	19.10.2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	529
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	138/3/8
(υπέρ/κατά/αποχές)	

Προοίμιο

Η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης δέσμης τεσσάρων γνωμοδοτήσεων της ΕΟΚΕ σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής οικονομίας (Εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, Ένωση Κεφαλαιαγορών και Το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ) ⁽¹⁾. Η δέσμη μέτρων εντάσσεται στο πλαίσιο της διαδικασίας της Λευκής Βίβλου για το μέλλον της Ευρώπης που ξεκίνησε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λαμβάνει υπόψη την ομιλία του Προέδρου κ. Juncker του 2017 σχετικά με την κατάσταση της Ένωσης. Σύμφωνα με το ψήφισμα της ΕΟΚΕ για το μέλλον της Ευρώπης ⁽²⁾ και προηγούμενες γνωμοδοτήσεις σχετικά με την ολοκλήρωση της ΟΝΕ ⁽³⁾, η εν λόγω δέσμη γνωμοδοτήσεων υπογραμμίζει την ανάγκη κοινού οράματος όσον αφορά τη διακυβέρνηση της Ένωσης, το οποίο υπερβαίνει κατά πολύ τις τεχνικές προεγγύσεις και μέτρα και αποτελεί κατά κύριο λόγο θέμα πολιτικής βούλησης και κοινής προοπτικής.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Το κοινό νόμισμα και οι θεσμοί του παρείχαν ένα σταθεροποιητικό στοιχείο στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ, πριν από αυτή, προσέφεραν στις επιχειρήσεις και στους πολίτες οφέλη υπό μορφή χαμηλού πληθωρισμού και επιτοκίων και ευκολίας όσον αφορά το διασυνοριακό εμπόριο και τα ταξίδια.

1.2. Ωστόσο, το έγγραφο προβληματισμού καταδεικνύει σαφώς ότι η ΟΝΕ είναι ελλιπής και ο «οικονομικός» πυλώνας έχει καθυστερήσει σε σχέση με τον «νομισματικό» ως προς την ολοκλήρωση σε επίπεδο ΕΕ, γεγονός το οποίο παρεμποδίζει την ικανότητά της να στηρίζει πλήρως τη νομισματική πολιτική και τις εθνικές οικονομικές πολιτικές. Οι αποφάσεις για τη διόρθωση των θεσμικών ελλείψεων και των ελλείψεων διακυβέρνησης, οι οποίες εν μέρει οδηγούν στη συνέχιση της αστάθειας της Ευρωζώνης, δεν μπορούν να αναβάλλονται επ' αόριστον. Είναι ανάγκη να ενισχυθεί η πολιτική βούληση ώστε να παγιωθεί το στοιχείο της «Ένωσης» στην ΟΝΕ.

1.3. Η στροφή προς τον προστατευτισμό και η ενδεχόμενη εγκατάλειψη των εξαιρετικά χαμηλών επιτοκίων και της ποσοτικής χαλάρωσης οδηγεί σε έναν πολύ πιο αβέβαιο κόσμο, αφήνοντας περιορισμένα χρονικά περιθώρια για να σημειωθεί πρόοδος. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει στους πολιτικούς ηγέτες ότι είναι ακόμη σημαντικότερο οι Ευρωπαίοι να δεσμευτούν σε μια κοινή αίσθηση

⁽¹⁾ Η δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ «Οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ 2017» (πρόσθετη γνωμοδότηση) (EESC-2017-02837-00-00-AC-TRA) (βλ. σελίδα 216 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας), «Ένωση Κεφαλαιαγορών: ενδιάμεση επανεξέταση» EESC-2017-03251-00-00-AC-TRA) (βλ. σελίδα 117 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας), «Εμβάθυνση της ΟΝΕ έως το 2025» (EESC-2017-02879-00-00-AC-TRA) και «Τα οικονομικά της ΕΕ έως το 2025» (EESC-2017-03447-00-00-AC-TRA) (βλ. σελίδα 131 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽²⁾ Ψήφισμα της ΕΟΚΕ με θέμα «Η Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης και πέραν αυτής», 6 Ιουλίου 2017.

⁽³⁾ Βλέπε για παράδειγμα τις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ΟΝΕ — Επόμενη ευρωπαϊκή νομοθετική περίοδος» (EE C 451 της 16.12.2014, σ.10) και «Ολοκλήρωση της ΟΝΕ: ο πολιτικός πυλώνας» (EE C 332 της 8.10.2015 σ. 8).

σκοπού, ενισχύοντας την επιρροή και την εξουσία τους μέσω περαιτέρω ολοκλήρωσης. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, πριν από τη λήξη της παρούσας εντολής, να λάβουν γενναίες αποφάσεις για την προώθηση των απαραίτητων στοιχείων διακυβέρνησης σε επίπεδο ΕΕ.

1.4. Μεταξύ των σημαντικότερων στοιχείων σταθερότητας συγκαταλέγεται η ανοδική σύγκλιση των ετερογενών οικονομιών. Η σύγκλιση θα απαιτήσει οι εθνικοί πολιτικοί και οι κοινωνικοί εταίροι να ενσωματώσουν μια ευρωπαϊκή διάσταση στις εθνικές τους αποφάσεις σχετικά με τις οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές. Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για μεγαλύτερη «κοινοβουλευτικοποίηση» της Ευρωζώνης, με τη σύσταση επίσημης επιτροπής του ΕΚ αποτελούμενης από όλους τους βουλευτές από την Ευρωζώνη και από τις χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του συντονισμού των βουλευτών από την Ευρωζώνη σε θέματα ΟΝΕ.

1.5. Για λόγους αποτελεσματικότητας, ισορροπίας και δικαιοσύνης, οι πολιτικές για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία στην Ευρωζώνη στο σύνολό της πρέπει να διαμορφώνονται και να συντονίζονται με γνώμονα και το γενικό συμφέρον της Ευρωζώνης κεντρικά για λόγους αποτελεσματικότητας, ισορροπίας και δικαιοσύνης. Επίσης, για λόγους δημοκρατικής λογοδοσίας και οικειώσης, η διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου πρέπει να περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα εθνικά κοινοβούλια, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών. Η κοινωνική διάσταση πρέπει να συμπεριλαμβάνεται ισότιμα με την οικονομική διάσταση.

1.6. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις ελλείψεις στη διακυβέρνηση του χρηματοπιστωτικού τομέα και υποστηρίζει πλήρως τα βήματα για την ολοκλήρωση της Χρηματοπιστωτικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Τραπεζικής Ένωσης και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

1.7. Απαιτούνται άμεσες λύσεις για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία αποτελούν εμπόδιο για τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους των τραπεζών όσον αφορά την παροχή χρηματοδότησης για επενδύσεις, ενώ αποτρέπουν τους επενδυτές, οι οποίοι φοβούνται ότι οι αποδόσεις από νέες επενδύσεις θα διοχετευθούν σε αποπληρωμές μη εξυπηρετούμενων δανείων.

1.8. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δημιουργία πλαισίου που θα επιτρέψει, έως το 2018, την καθιέρωση εξασφαλισμένων με κρατικά ομόλογα τίτλων (SBBS), όπως προτείνεται από το έγγραφο προβληματισμού. Μεσομακροπρόθεσμα, θα ήταν απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ασφαλές ευρωπαϊκό περιουσιακό στοιχείο προκειμένου να μειωθεί η αστάθεια των χρηματοπιστωτικών αγορών και να διασφαλιστεί η σταθερότητα των οικονομιών των κρατών μελών σε περίπτωση ασύμμετρου κλυδωνισμού.

1.9. Απαιτείται προϋπολογισμός ιδίων πόρων υψηλότερος από το 1 % του ΑΕγχΠ στο ΠΔΠ, ώστε να χρηματοδοτηθεί ο ενισχυμένος Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας, ο οποίος θα πρέπει να μετατραπεί σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο ικανό να παράσχει πόρους στα κράτη μέλη που βρίσκονται σε κρίση, αλλά και να αποτελέσει επίσης ανασταλτικό παράγοντα έναντι του τραπεζικού τομέα. Η αύξηση του προϋπολογισμού θα πρέπει επίσης να αποτελέσει πόρο για τη διατήρηση των βασικών επιπέδων επενδύσεων στην Ευρωζώνη σε παραγωγικές υποδομές με πανευρωπαϊκό όφελος. Η πρόσβαση στα εν λόγω κεφάλαια θα πρέπει να συνδέεται με την επίτευξη συμφωνημένης προόδου όσον αφορά οικονομικά και κοινωνικά πρότυπα.

1.10. Υπάρχει ανάγκη δημοσιονομικής πολιτικής ικανής να τονώσει την οικονομία της Ευρωζώνης σε περιόδους ύφεσης. Υπό τη σημερινή τους μορφή, οι δημοσιονομικοί κανόνες και οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις λειτουργούν κυκλικά, συμπιέζοντας ακόμη περισσότερο τις αδύναμες οικονομίες. Η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών αποτελεί σημαντικό μέρος της διαδικασίας του Εξαμήνου, η οποία θα πρέπει να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή πρόληψης μακροοικονομικών ανισορροπιών σε ολόκληρη την Ευρωζώνη. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον αρνητικό αντίκτυπο που έχουν για την Ευρωζώνη τα κράτη μέλη που διατηρούν χρόνια πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

1.11. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της διεύνησης εργαλείων για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης στην ΟΝΕ, για παράδειγμα με τη δημιουργία μόνιμου υπουργού Οικονομικών για το ευρώ, με παράλληλη διασφάλιση πλήρους δημοκρατικής λογοδοσίας. Η ομαδοποίηση των αρμοδιοτήτων θα ενισχύσει τη συνοχή των πολιτικών της ΟΝΕ που σήμερα είναι κατακερματισμένες λόγω του αριθμού των διαφόρων θεσμικών οργάνων.

2. Ιστορικό

2.1. Την 1η Μαρτίου 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τη Λευκή Βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης, την οποία ακολούθησαν πολλά έγγραφα προβληματισμού στους διάφορους τομείς της ευρωπαϊκής χάραξης πολιτικής. Η παρούσα γνωμοδότηση αφορά το τρίτο έγγραφο προβληματισμού: **Εμβάθυνση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης**.

2.2. Το κοινό νόμισμα και οι δεσμοί του παρείχαν ένα σταθεροποιητικό στοιχείο στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ενώ, πριν από αυτή, προσέφεραν στις επιχειρήσεις και στους πολίτες οφέλη υπό μορφή χαμηλού πληθωρισμού και επιτοκίων και ευκολίας όσον αφορά το διασυνοριακό εμπόριο και τα ταξίδια.

2.3. Ωστόσο, το έγγραφο καταδεικνύει σαφώς ότι η ONE είναι ελλιπής και ο «οικονομικός» πυλώνας έχει καθυστερήσει σε σχέση με τον «νομισματικό» ως προς την ολοκλήρωση σε επίπεδο ΕΕ, γεγονός το οποίο παρεμποδίζει την ικανότητά της να στηρίζει πλήρως τη νομισματική πολιτική και τις εθνικές οικονομικές πολιτικές. Το έγγραφο δεν επικρίνει καθόλου τις πολιτικές που ακολουθούνται ή τις αποφάσεις που λαμβάνονται ή που παρεμποδίζονται. Είναι ανάγκη να ενισχυθεί η πολιτική βούληση ώστε να παγιωθεί το στοιχείο της «Ένωσης» στην ONE.

2.4. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αντιμετωπίσει το πραγματικό σημαντικό συστημικό ζήτημα του πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε ενιαίο νόμισμα και να χαράξουμε ενιαία νομισματική πολιτική ενώ συνεχίζουμε να ακολουθούμε την **πολιτική** επιλογή να αφήνουμε την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική στο εθνικό επίπεδο.

2.5. Η κρίση κατέδειξε σαφώς πόσο ανέφικτο είναι αυτό. Η αδυναμία συγκέντρωσης των απαραίτητων στοιχείων κυριαρχίας και δημιουργίας αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών οδήγησε σε έλλειψη αλληλεγγύης. Οι ετερογενείς οικονομίες της Ευρωζώνης απέκλιναν υπό τον χαλαρό και απελπιστικά ατελή συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών, πράγμα που κατέστησε απαραίτητη την εισαγωγή μέτρων κρίσης μέσω της διακυβερνητικής διαδικασίας. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η Ευρωζώνη διασπάστηκε, με κράτη πιστωτές που υπαγόρευαν τους όρους σε κράτη οφειλέτες, χωρίς υπουργό Οικονομικών της Ευρωζώνης στον ορίζοντα.

3. Τα επιχειρήματα υπέρ της εμβάθυνσης της ONE

3.1. Η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει την εμβάθυνση της ONE σε πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών⁽⁴⁾. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της και συμφωνεί με την πρωτοβουλία που αναλαμβάνει η Επιτροπή για την ολοκλήρωση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και επισημαίνει ότι οι οικονομικές πραγματικότητες διαφέρουν από κράτος σε κράτος, γεγονός το οποίο δημιουργεί εντελώς διαφορετικές αντιλήψεις για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωζώνη. Η ενίσχυση της ONE απαιτεί ενίσχυση της σύγκλισης.

3.2. Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση της ποικιλίας των απόψεων εντός των κρατών μελών σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης, η οποία αντικατοπτρίζει την ιστορία και την ετερογένειά τους. Όμως οι αποφάσεις για τη διόρθωση των θεσμικών ελλείψεων και των ελλείψεων διακυβέρνησης, οι οποίες εν μέρει οδηγούν στη συνέχιση της αστάθειας της Ευρωζώνης, σε επίμονες ανισορροπίες και σε σημαντικά αποκλίνουσες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες για τα κράτη μέλη, δεν μπορούν να αναβάλλονται επ' αόριστον⁽⁵⁾.

3.3. Δεν κατορθώσαμε να επιτύχουμε την ανοδική σύγκλιση των κρατών μελών, την οποία ορισμένοι πίστευαν ότι θα μπορούσε να επιτύχει μια ενιαία νομισματική πολιτική. Η αδυναμία αντιμετώπισης όλων των πτυχών της ανταγωνιστικότητας στην πραγματική οικονομία οδήγησε σε αποκλίσεις, γεγονός το οποίο κατέστησε την ενιαία νομισματική πολιτική ακατάλληλη για πολλά κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να προκύψει η φράση «μία λύση για κανέναν». Η ΕΟΚΕ έχει ήδη εκφράσει τις επιφυλάξεις της ως προς το γεγονός ότι η έκθεση των πέντε Προέδρων και στη συνέχεια η Λευκή Βίβλος θα οδηγήσει σε απώλεια της δυναμικής και της αίσθησης του επείγοντος.

3.4. Είναι πλέον ανάγκη να προχωρήσουμε σε όλα τα μέτωπα, οικονομικά και κοινωνικά, χρηματοπιστωτικά, δημοσιονομικά και πολιτικά, ώστε να δημιουργήσουμε τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να συγκεντρώσουμε τα ουσιώδη στοιχεία κυριαρχίας, χωρίς φόβο κινδύνων ηθικής φύσεως, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι η ΕΕ εργάζεται για την ευημερία όλων. Έτσι θα αντικατασταθούν οι μη βέλτιστες δομές της σημερινής διακυβέρνησης και θα δοθεί η ευκαιρία στην ΕΕ, και ιδιαίτερα στην Ευρωζώνη, να ανακτήσει την εμπιστοσύνη πολιτών όσο και επενδυτών και να διαδραματίσει πλήρως τον ρόλο της στις παγκόσμιες υποθέσεις.

3.5. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι, μετά την κρίση, την έκθεση των τεσσάρων προέδρων του 2012 και την έκθεση των πέντε προέδρων του 2015, δεν έχει σημειωθεί επαρκής πρόοδος ως προς την ουσιαστική εμβάθυνση της ONE. Μεγάλη ανησυχία προκαλεί η μη αίσθηση του επείγοντος όσον αφορά την υλοποίηση βασικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων που θα προσδώσουν δημοκρατική νομιμότητα στη λήψη εκτελεστικών αποφάσεων και θα επιβάλουν την εφαρμογή και τη συμμόρφωση. Αυτό το κενό στη διακυβέρνηση ενισχύει τη στροφή προς τον λαϊκισμό και τις εθνικές και προστατευτικές λύσεις σε ορισμένα κράτη μέλη.

3.6. Ο κόσμος στον οποίο δρούμε καθίσταται ολοένα πιο αβέβαιος, καθώς οι χώρες στρέφονται από το ελεύθερο εμπόριο προς τον προστατευτισμό. Σύντομα θα αναγκαστούμε να εγκαταλείψουμε τα εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια και την ποσοτική χαλάρωση που έχουν στηρίξει την ανάκαμψη σε μεγάλο μέρος του ανεπτυγμένου κόσμου, με απρόβλεπτες και πιθανώς δυσμενείς συνέπειες. Υπάρχουν πλέον περιορισμένες μόνον ευκαιρίες να σημειωθεί πρόοδος.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ONE – Η επόμενη ευρωπαϊκή νομοθετική περίοδος» (ΕΕ C 451 της 16.12.2014, σ. 10), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η κοινοτική μέθοδος για την επίτευξη μιας δημοκρατικής και κοινωνικής ONE» (ΕΕ C 13 της 15.1.2016, σ. 33), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ONE: Ο πολιτικός πυλώνας» (ΕΕ C 332 της 8.10.2015, σ. 8), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα τα «Βήματα για την ολοκλήρωση της ONE» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 28).

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ONE: Ο πολιτικός πυλώνας» (ΕΕ C 332 της 8.10.2015, σ. 8).

3.7. Η πλήρης δημοσιονομική και πολιτική ένωση μπορεί να αποτελούν μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα εγχειρήματα, ωστόσο απαιτούνται και βραχυπρόθεσμα μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή, με σκοπό την ενίσχυση της ΟΝΕ και την παροχή μεγαλύτερης σταθερότητας. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει στους πολιτικούς ηγέτες ότι είναι ακόμη σημαντικότερο οι Ευρωπαίοι να δεσμευτούν σε μια κοινή αίσθηση σκοπού, ενισχύοντας την επιρροή και την εξουσία τους μέσω περαιτέρω ολοκλήρωσης.

3.8. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να λάβουν θαρραλέες αποφάσεις με την απαραίτητη και πλήρη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πριν από τη λήξη της παρούσας εντολής, με σκοπό την προώθηση των απαραίτητων στοιχείων διακυβέρνησης σε επίπεδο ΕΕ. Η αναβολή του δύσκολου έργου της ουσιαστικής μεταρρύθμισης για μια μεταγενέστερη θητεία συνεπάγεται παράδοση στην αδράνεια, ενδέχεται δε να εξαντλεί την υπομονή τόσο των αγορών όσο και των πολιτών.

4. Χρηματοπιστωτική Ένωση: Μείωση και επιμερισμός των κινδύνων

4.1. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τις ελλείψεις στη διακυβέρνηση του χρηματοπιστωτικού τομέα και υποστηρίζει πλήρως τα βήματα για την ολοκλήρωση της Χρηματοπιστωτικής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Τραπεζικής Ένωσης και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

4.2. Η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης είναι θεμελιώδους σημασίας για την εμβάθυνση της ΟΝΕ. Ο κατακερματισμός της αγοράς και των κανονισμών αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα που παρεμπόδιζε την επίλυση της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι έχουν γίνει πολλά για τον συντονισμό του τομέα, καλεί όμως όλους τους παράγοντες να προχωρήσουν, το συντομότερο δυνατό, στην ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης.

4.3. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να ολοκληρωθεί το έργο που επιτελείται ως προς την Τραπεζική Ένωση και τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης για την ενίσχυση της οικονομικής ολοκλήρωσης και του επιμερισμού των κινδύνων μέσω των χρηματοπιστωτικών αγορών. Είναι επείγουσα ανάγκη μέχρι το 2019 να θεσπιστεί κοινός μηχανισμός στήριξης για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκής, ταχεία και αποτελεσματική λειτουργία. Έτσι θα εξαλειφθεί επίσης κάθε τυχόν πολιτική προκατάληψη. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ιδέα ο ΕΜΣ να αναλάβει επίσης ρόλο Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου και να έχει πρόσβαση σε δημοσιονομικό μηχανισμό ιδίων πόρων μετά την υπαγωγή του στο δίκαιο της ΕΕ.

4.4. Πρέπει να συσταθεί χωρίς καθυστέρηση ⁽⁶⁾ το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων (ΕΣΑΚ), το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τα ήδη υφιστάμενα εθνικά συστήματα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αποταμιεύσεις σε καταθέσεις ταμιευτηρίου θα τυγχάνουν μεγαλύτερης και ιδίου βαθμού προστασίας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.5. Για να διασφαλιστεί πρόοδος στα μέτωπα αυτά, είναι ανάγκη να αντιμετωπιστούν συνολικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ⁽⁷⁾, τα οποία αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της κρίσης. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια λειτουργούν ως ανασταλτικός παράγοντας για τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους των τραπεζών όσον αφορά τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη. Η ΕΚΤ, η Επιτροπή και οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αντιμετωπίσουν από κοινού το χρονίζον αυτό ζήτημα, με βάση την κατευθυντήρια αρχή της συνέχισης της εξυπηρέτησης όσον αφορά το βιώσιμο χρέος και της ταχύτερης εξυγίανσης όσον αφορά το μη βιώσιμο χρέος. Η έλλειψη ταχείας διαδικασίας εξυγίανσης εμποδίζει τους υποψήφιους επενδυτές να πραγματοποιήσουν νέες επενδύσεις, καθώς φοβούνται ότι τα νέα έσοδα που θα συγκεντρωνθούν θα χρησιμοποιηθούν για την εξυπηρέτηση παλαιών δανείων.

4.6. Η βελτίωση του πλαισίου για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα σε επίπεδο ευρώ αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο ανάκαμψης από την κρίση, ενώ απαιτεί τη χρήση δευτερογενών αγορών με ειδική εμπειρογνομosύνη. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της άντλησης διδαγμάτων από παραδείγματα σύστασης κακών τραπεζών. Η ΟΝΕ χρειάζεται έξυπνες και βιώσιμες λύσεις για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχίες.

4.7. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες για τη θέσπιση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, η οποία θα αποτελέσει σημαντική πηγή πρόσθετης χρηματοδότησης για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις και θα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον επιμερισμό των κινδύνων. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι η Ένωση δεν θα αποτελέσει πρόσθετη πηγή χρηματοδότησης για τις ΜΜΕ, ιδίως τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Ο τραπεζικός τομέας, ως εκ τούτου, θα συνεχίσει να διαδραματίζει καίριο ρόλο, με τις τράπεζες να καλούνται να επικεντρωθούν εκ νέου στην εξυπηρέτηση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, πράγμα που απαιτεί δίκαιη πρόσβαση και βιώσιμη τραπεζική χρηματοδότηση σε όλα τα κράτη μέλη ⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ με θέμα «Ευρωπαϊκό σύστημα ασφάλισης καταθέσεων» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 21), ιδίως τα σημεία 1.1 έως 1.3.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Σχέδιο δράσης για την Οικοδόμηση Ένωσης Κεφαλαιαγορών» (ΕΕ C 133 της 14.4.2016, σ. 17), ιδίως το σημείο 3.3.1.

⁽⁸⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Σχέδιο δράσης για την Οικοδόμηση Ένωσης Κεφαλαιαγορών» (ΕΕ C 133 της 14.4.2016, σ. 17) και γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ένωση Κεφαλαιαγορών: ενδιάμεση επανεξέταση» (ΕΕSC-2017-03251-00-00-AC-TRA) (βλ. σελίδα 117 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

4.8. Βραχυπρόθεσμα (έως το 2018), η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δημιουργία πλαισίου που θα επιτρέψει την καθιέρωση εξασφαλισμένων με κρατικά ομόλογα τίτλων (SBBS), όπως προτείνεται από το έγγραφο προβληματισμού και το σχέδιο προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2018. Οι τίτλοι αυτοί έχουν τη δυνατότητα να διασπούν τον δεσμό κρατών/τραπεζών, καθώς καθιστούν λιγότερο προτιμητέα τα εθνικά κρατικά ομόλογα και διαφοροποιούν τους ισολογισμούς των τραπεζών, ενώ αποφεύγουν την αμοιβαιοποίηση του χρέους. Η διαβούλευση με χρηματοπιστωτικούς φορείς είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της κατάλληλης ρυθμιστικής αντιμετώπισης και την προώθηση ιδιωτικού επιμερισμού των κινδύνων.

4.9. Μεσομακροπρόθεσμα (έως το 2025), θα ήταν απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα ασφαλές ευρωπαϊκό περιουσιακό στοιχείο, παρόμοιο με τα αμερικανικά κρατικά ομόλογα, προκειμένου να μειωθεί η αστάθεια των χρηματοπιστωτικών αγορών και να διασφαλιστεί η σταθερότητα των οικονομιών των κρατών μελών σε περίπτωση ασύμμετρου κλυδωνισμού. Η ΕΟΚΕ έχει από καιρό υποστηρίζει τη χρήση ομολόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωομολόγων⁽⁹⁾. Έχουν επίσης συζητηθεί και άλλες παρόμοιες προτάσεις, όπως το Ταμείο Απόσβεσης Χρέους και το Ταμείο Ευρωγραμμάτων. Σε συνέχεια των συμπερασμάτων της ομάδας εμπειρογνομόνων η οποία συστάθηκε με εντολή να αναλύσει τα πλεονεκτήματα και τους κινδύνους των διαφορετικών δυνατοτήτων έκδοσης τίτλων δημόσιου χρέους, η Επιτροπή θα πρέπει να διατυπώσει πρόταση σχετικά με το ποια εργαλεία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν και με ποιο χρονοδιάγραμμα⁽¹⁰⁾. Για να αποφευχθούν οι κίνδυνοι ηθικής φύσεως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται του μέσου αυτού υπό την προϋπόθεση συμμόρφωσης προς τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

5. Επίτευξη εκ νέου σύγκλισης σε μια πιο ολοκληρωμένη Οικονομική και Δημοσιονομική Ένωση

5.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη ρητή αναγνώριση του εγγράφου ότι η ανοδική σύγκλιση προς περισσότερο ανθεκτικές οικονομικές και κοινωνικές δομές αποτελεί βασικό στοιχείο για μια ισχυρότερη ΟΝΕ. Λόγω της ανομοιομορφίας των κρατών μελών, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν πολιτικές ενιαίας αντιμετώπισης που απαιτούν εναρμόνιση σε όλους τους τομείς, απαιτείται ωστόσο κοινή προσέγγιση για συγκεκριμένα αποτελέσματα.

5.2. Οι αδυναμίες της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής στην ΟΝΕ οφείλονται ουσιαστικά στην έλλειψη πανευρωπαϊκής πολιτικής βούλησης για τη συμμετοχή της ΕΕ στις εθνικές οικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη τονίσει ότι απαιτείται αναβαθμισμένος και ενισχυμένος μακροοικονομικός διάλογος, ιδίως με τις χώρες της Ευρωζώνης, ο οποίος θα μπορούσε να συμβάλει στην καλύτερη αντανάκλαση της διάστασης της Ευρωζώνης σε εθνικό επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να υπάρξει δημοκρατικότερο σύστημα λήψης εκτελεστικών αποφάσεων από το Συμβούλιο υπουργών, τα μεμονωμένα μέλη του οποίου είναι υπόλογα έναντι μόνο των εθνικών τους κοινοβουλίων και όχι της Ευρωζώνης ως σύνολο.

5.3. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής για την περαιτέρω ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Για λόγους αποτελεσματικότητας, ισορροπίας και δικαιοσύνης, οι πολιτικές για την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία πρέπει να διαμορφώνονται και να συντονίζονται με γνώμονα και το γενικό συμφέρον της Ευρωζώνης. Για λόγους δημοκρατικής λογοδοσίας και οικειώσης, οι διαδικασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, το οποίο διέπει τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, πρέπει να περιλαμβάνουν την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα εθνικά κοινοβούλια, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών. Η διαδικασία αυτή έχει ξεκινήσει σε πολύ περιορισμένο βαθμό, απαιτείται ωστόσο μεγαλύτερος βαθμός συμμετοχής σε εθνικό επίπεδο και συμφωνία όλων των ενδιαφερομένων μερών. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί το ευρώ και, εάν απλουστευθεί και καταστεί περισσότερο διαφανές, το Εξάμηνο θα ενθαρρύνει την τόσο αναγκαία βελτίωση στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.

5.4. Η μείωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών είναι ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή σταθεροποίηση. Στο παρελθόν, προσωρινή λύση για τις ανισορροπίες αυτές αποτελούσε η υποτίμηση του νομίσματος. Τώρα, χωρίς αυτό το εργαλείο, λαμβάνουν χώρα εξαιρετικά οδυνηρές εσωτερικές υποτιμήσεις, οι οποίες προκαλούν σοβαρές δυσκολίες λόγω της υψηλής ανεργίας και της αρνητικής ανάπτυξης. Για τη σταθερότητα της Ευρωζώνης και την αποφυγή τέτοιου είδους σοβαρών προσαρμογών, πρέπει να αποφεύγεται η δημιουργία μακροοικονομικών ανισορροπιών.

5.5. Ο μακροοικονομικός διάλογος σε εθνικό επίπεδο, επομένως, πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ευρωπαϊκή αυτή διάσταση. Η έγκαιρη ανίχνευση και η αποφυγή μακροοικονομικών ανισορροπιών, οι οποίες αντικατοπτρίζουν διαφορετικά επίπεδα ανταγωνιστικότητας, υπό την ευρεία έννοια (βλέπε σημείο 5.6), αποτελούν βασικό στοιχείο της διαδικασίας του Εξαμήνου. Η εθνική πολιτική θα πρέπει να είναι καλά ενημερωμένη σχετικά με τον αντίκτυπο που θα έχουν οι προτεινόμενες πολιτικές στην ανταγωνιστικότητα των κρατών μελών στην Ευρωζώνη, καθώς και να λαμβάνει υπόψη εξελίξεις στην Ευρωζώνη οι οποίες ενδέχεται να απαιτούν ανταπόκριση όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα. Η συμβολή των κατά τόπους ειδικών υπαλλήλων της Επιτροπής που είναι αρμόδιοι για θέματα Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, καθώς και των ανεξάρτητων Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας, που συνδέονται με δίκτυο της Ευρωζώνης, θα μπορούσε να βοηθήσει λειτουργώντας ως καθρέφτης της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πού οδεύει το ευρώ» (ΕΕ C 271 της 19.9.2013, σ. 8), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανάπτυξη και δημόσιο χρέος στην ΕΕ: δύο καινούριες προτάσεις» (ΕΕ C 143 της 22.5.2012, σ. 10).

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ΟΝΕ – Επόμενη ευρωπαϊκή νομοθετική περίοδος» (ΕΕ C 451 της 16.12.2014, σ. 10).

⁽¹¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα τη «Σύσταση εθνικών συμβουλίων ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 35).

5.6. Σημαντικό στοιχείο των συζητήσεων αυτών είναι η κοινωνική διάσταση, η οποία έχει παραμεληθεί μέχρι στιγμής στη διαδικασία του Εξαμήνου, αυξάνοντας το κοινωνικό έλλειμμα της ΕΕ με αρνητικό αντίκτυπο στη ζωή εκατομμυρίων πολιτών της ΕΕ. Τροφοδοτεί επίσης την τάση του αντιευρωπαϊκού λαϊκισμού και τη γενική δυσaréσκεια με την ΕΕ. Η αναθεώρηση του ορισμού της ανταγωνιστικότητας («ανταγωνιστικότητα 2.0») ⁽¹²⁾ ώστε να περιλαμβάνει «την ικανότητα μιας χώρας να επιτυγχάνει στόχους “πέρα από το ΑΕγχΠ”» και ο υπολογισμός της με βάση τρεις πυλώνες: εισόδημα, κοινωνικούς παράγοντες και βιωσιμότητα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια πιο ολοκληρωμένη διαδικασία Εξαμήνου.

5.7. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι η εφαρμογή εθνικών πολιτικών, όπου οι αρμοδιότητες παραμένουν σε εθνικό επίπεδο, θα μπορούσε να συντονίζεται μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ⁽¹³⁾.

5.8. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη διασύνδεση της πρόσβασης σε κεφάλαια της ΕΕ και σε ενδεχόμενο μέσο σταθεροποίησης με την επίτευξη της συμφωνημένης προόδου όσον αφορά οικονομικά και κοινωνικά πρότυπα, καθώς και τις απαραίτητες μεταβάσεις λόγω της ψηφιοποίησης, με στόχο την ευημερία των πολιτών. Η διαδικασία θα παρακολουθείται μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ⁽¹⁴⁾. Οι οικονομίες που υστερούν σοβαρά και οι οποίες προσπαθούν να εκπληρώσουν τις ειδικές για τη χώρα συστάσεις τους πρέπει να δικαιούνται βοήθεια από το Ταμείο Συνοχής για παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες θα συμβάλλουν στην κάλυψη της διαφοράς ή στην παροχή βασικών υποδομών γενικού ευρωπαϊκού οφέλους.

5.9. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι ο σημερινός προϋπολογισμός της ΕΕ που ανέρχεται μόλις στο 1 % του ΑΕγχΠ είναι πολύ μικρός και δεν έχει σχεδιαστεί ώστε να υποστηρίζει λειτουργία σταθεροποίησης, θα είναι δε ακόμη πιο ανεπαρκής μετά το Μπρέξιτ. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την άποψη ότι η Ευρωζώνη θα ωφεληθεί σημαντικά από μια ισχυρή ικανότητα σταθεροποίησης σε περίπτωση σοβαρών ασύμμετρων κλυδωνισμών ⁽¹⁵⁾. Αναγνωρίζει δε ότι μια τέτοια λειτουργία δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μόνιμες μεταφορές, ούτε να έχει ως αποτέλεσμα κινδύνους ηθικής φύσεως.

5.10. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση να διερευνηθούν οι δυνατότητες οικοδόμησης δημοσιονομικής ικανότητας για την Ευρωζώνη, στόχος της οποίας θα είναι η διατήρηση των βασικών επιπέδων επενδύσεων στην Ευρωζώνη σε παραγωγικές υποδομές όπως οι μεταφορές, οι αστικές αναπλάσεις, η εκπαίδευση, η έρευνα και η μετάβαση στην πράσινη οικονομία ⁽¹⁶⁾. Η εν λόγω δημοσιονομική ικανότητα θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τον ΕΜΣ, ο οποίος με την πάροδο του χρόνου θα πρέπει να μετατραπεί σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο για τη χρηματοδότηση κεφαλαίων διαχείρισης κρίσεων.

5.11. Είναι απαραίτητη η κατάρτιση ενός αποτελεσματικού επενδυτικού σχεδίου για τη δημιουργία εσόδων μέσω της ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και της αλληλεγγύης, με στόχο την οικονομική ολοκλήρωση, την ευημερία και την πρόληψη των αυξανόμενων κοινωνικών ανισοτήτων στην Ευρώπη. Η ΕΟΚΕ έχει υποστηρίξει την πλήρη εισαγωγή χρυσού κανόνα για τις παραγωγικές δημόσιες επενδύσεις, ο οποίος θα πρέπει να ενσωματωθεί στην αλλαγή των δημοσιονομικών κανόνων.

5.12. Η προσέγγιση βάσει δημοσιονομικών κανόνων πρέπει να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί πριν από την επόμενη θητεία προς αποφυγή προκυκλικών πολιτικών. Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επικρατούσες τοπικές συνθήκες. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί αναξιόπιστη μη παρατηρήσιμη μεταβλητή, πάνω στην οποία δεν μπορούν να βασίζονται οι πολιτικές αλλαγές που επιβάλλονται μέσω της διαδικασίας των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

5.13. Δίδεται υπερβολική έμφαση στη μείωση του χρέους μέσω της αυτοαναιρούμενης μερικής φορές δημοσιονομικής εξυγίανσης και όχι στο περισσότερο εποικοδομητικό μέτρο της ώθησης για αύξηση του ΑΕγχΠ. Κατά τη διαδικασία του Εξαμήνου, δίδεται πολύ μεγαλύτερη βαρύτητα στις μειώσεις του ετήσιου ελλείμματος της κυβέρνησης ως μέσου αντιμετώπισης της υψηλής αναλογίας χρέους/ΑΕγχΠ από ό, τι σε περισσότερο εποικοδομητικά μέτρα για την ενίσχυση της αύξησης του ΑΕγχΠ ⁽¹⁷⁾.

⁽¹²⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα τη «Σύσταση εθνικών συμβουλίων ανταγωνιστικότητας εντός της ζώνης του ευρώ» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 35).

⁽¹³⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Ολοκλήρωση της ΟΝΕ – Η επόμενη ευρωπαϊκή νομοθετική περίοδος» (ΕΕ C 451 της 16.12.2014, σ. 10), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η κοινοτική μέθοδος για την επίτευξη μιας δημοκρατικής και κοινωνικής ΟΝΕ» (ΕΕ C 13 της 15.1.2016, σ. 33), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα τα «Βήματα για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 28), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα τον «Ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων» (ΕΕ C 125 της 21.4.2017, σ. 10).

⁽¹⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης» (ΕΕ C 268 της 14.8.2015, σ. 33), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ολοκλήρωση της ΟΝΕ — Ο ρόλος της φορολογικής πολιτικής» (ΕΕ C 230 της 14.7.2015, σ. 24).

⁽¹⁵⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Τα οικονομικά της ΕΕ μέχρι το 2025» (EESC-2017-03447-00-00-AC-TRA) (βλ. σελίδα 131 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽¹⁶⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης» (ΕΕ C 268 της 14.8.2015, σ. 33), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 41), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα το «Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων» (ΕΕ C 177 της 18.5.2016, σ. 47), γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Ενδιάμεση επανεξέταση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020» (ΕΕ C 75 της 10.3.2017, σ. 63).

⁽¹⁷⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης» (ΕΕ C 268 της 14.8.2015, σ. 33).

5.14. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι μέχρι το 2019 θα πρέπει να γίνουν αλλαγές ώστε να διορθωθεί «η τρέχουσα κατάσταση [η οποία] αποκρύπτει μια σαφώς μη βέλτιστη κατανομή της δημοσιονομικής προσαρμογής μεταξύ των χωρών κατά την παρούσα χρονική στιγμή»⁽¹⁸⁾.

5.15. Η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών αποτελεί σημαντικό μέρος της διαδικασίας του Εξαμήνου, και πρέπει να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή πρόληψης μακροοικονομικών ανισορροπιών σε ολόκληρη την Ευρωζώνη. Είναι ανάγκη να εξαλειφθεί η εγγενής ασυμμετρία βάσει της οποίας οι χρόνιες θετικές ανισορροπίες δεν τυγχάνουν μορφής ενώ οι αρνητικές ανισορροπίες υπόκεινται σε κυρώσεις⁽¹⁹⁾. Ένα χρηματικό πρόστιμο όχι μόνο επιδεινώνει μια ήδη δεινή κατάσταση, αλλά τα χρόνια πλεονάσματα σε ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση του ελλείμματος σε ένα γειτονικό κράτος.

6. Ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ONE και εδραίωση της δημοκρατικής λογοδοσίας

6.1. Η ONE δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Αποτελεί μέσο βελτιστοποίησης των δυνατοτήτων επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης, καλών θέσεων εργασίας, οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης, σταθερότητας και ευημερίας για **όλα** τα κράτη μέλη μέσα από την κοινή τους δράση, οικονομικής υπευθυνότητας που θα συμβαδίζει με την αλληλεγγύη και μείωσης των κινδύνων που θα συμβαδίζει με τον επιμερισμό των κινδύνων. Παρότι η Ευρωζώνη πρέπει να προβεί σε αυτά τα απαραίτητα βήματα προόδου, οφείλει επίσης να είναι ανοικτή και σε άλλα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι η αύξηση της διαφάνειας, η καλή επικοινωνία και η αυξημένη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών είναι αναγκαία και ότι -μαζί με την ενίσχυση του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων- θα βοηθήσει τη δημοκρατική λογοδοσία.

6.2. Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για μεγαλύτερη «κοινοβουλευτικοποίηση» της Ευρωζώνης, με μια μεγάλη επιτροπή του ΕΚ που θα αποτελείται από όλους τους βουλευτές από την Ευρωζώνη και από τις χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του συντονισμού των βουλευτών από την Ευρωζώνη σε θέματα ONE (COSAC +)⁽²⁰⁾. Όπως αναφέρθηκε στα σημεία 5.2 και 5.3, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ειδικότερα, αλλά και τα εθνικά κοινοβούλια, οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών γενικότερα, πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον εκδημοκρατισμό της διαδικασίας του Εξαμήνου.

6.3. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της διερεύνησης εργαλείων για τη βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης στην ONE, για παράδειγμα με τη δημιουργία μόνιμου υπουργού Οικονομικών για το ευρώ, με παράλληλη διασφάλιση πλήρους δημοκρατικής λογοδοσίας. Η ομαδοποίηση των αρμοδιοτήτων θα ενισχύσει τη συνοχή των πολιτικών της ONE που σήμερα είναι κατακερματισμένες λόγω του αριθμού των διαφόρων θεσμικών οργάνων. Θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένος εξ αρχής δημοσιονομικός προσανατολισμός στην Ευρωζώνη, με τον υπουργό Οικονομικών να προσδιορίζει τον τρόπο επίτευξής του. Ο τρέχων δημοσιονομικός προσανατολισμός αποτελεί το άθροισμα όλων των δημοσιονομικών ισοζυγίων των κρατών μελών και η κατεύθυνση του δημοσιονομικού προσανατολισμού για την Ευρωζώνη είναι τυχαία.

6.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την προτεινόμενη ενίσχυση του ΕΜΣ ώστε να αναπτυχθεί σε ένα πλήρως λειτουργικό μέσο διαχείρισης κρίσεων. Με την ανάπτυξή του σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών συνθηκών, και με ισχυρό ρόλο για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα βελτιωθεί η δημοκρατική νομιμότητα και θα επιταχυνθεί η λήψη αποφάσεων.

6.5. Θα πρέπει να εγκαταλειφθεί η χρήση της διακυβερνητικής προσέγγισης ως μεθόδου διακυβέρνησης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και να αναθεωρηθούν οι δημοσιονομικοί κανόνες προτού ενσωματωθούν στη νομοθεσία της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

⁽¹⁸⁾ COM(2016) 727 final

⁽¹⁹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης» (ΕΕ C 268 της 14.8.2015, σ. 33).

⁽²⁰⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η κοινοτική μέθοδος για την επίτευξη μιας δημοκρατικής και κοινωνικής ONE», ΕΕ C 13 της 15.1.2016, σ. 33.